

83 - الْخَامِسُ : عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّهُ غَرَّاً مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبْلَ تَجْدِيدِهِ، فَلَمَّا قَفَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَفَلَ مَعَهُمْ الْفَائِلُونَ فِي وَادٍ كَثِيرِ الْعِضَاهِ، فَتَرَأَّسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَتَفَرَّقَ النَّاسُ يَسْتَظِلُونَ بِالشَّجَرِ، وَنَزَّلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَحْتَ سُمْرَةَ، فَعَلَقَ بِهَا سَيْفَهُ، وَغَنَّمَا تَوْمَةً، فَإِذَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدْعُونَا، وَإِذَا عِنْدَهُ أَعْرَابٌ فَقَالَ: «إِنَّ هَذَا احْتَرَطَ عَلَيَّ سَيْفِي وَأَنَا نَائِمٌ، فَاسْتَيْقَظْتُ وَهُوَ فِي يَدِهِ صَلْتَا، قَالَ: مَنْ يَمْنَعُكَ مِنِّي؟ قُلْتُ: اللَّهُ ثَلَاثَةٌ وَلَمْ يُعَاقِبْهُ وَجَلَسَ. مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ [خ 2910، م 843].

وَفِي رِوَايَةٍ: قَالَ جَابِرٌ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِذَاتِ الرِّقَاعِ، فَإِذَا أَتَيْنَا عَلَى شَجَرَةٍ ظَلِيلَةٍ تَحْكَاهَا لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَجَاءَ رَجُلٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَسَيْفُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُعْلَقٌ بِالشَّجَرَةِ، فَاحْتَرَطَهُ فَقَالَ: تَخَافُنِي؟ قَالَ: «لَا» قَالَ: فَمَنْ يَمْنَعُكَ مِنِّي؟ قَالَ: «اللَّهُ» [خ 4136، م 843].

وَفِي رِوَايَةِ أَبِي بَكْرِ الإِسْمَاعِيلِيِّ فِي «صَحِيحِهِ»، فَقَالَ: مَنْ يَمْنَعُكَ مِنِّي؟ قَالَ: «اللَّهُ» فَسَقَطَ السَّيْفُ مِنْ يَدِهِ، فَأَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ السَّيْفَ فَقَالَ: «مَنْ يَمْنَعُكَ مِنِّي؟» فَقَالَ: كُنْ حَيْرًا آخِذِي، فَقَالَ: «تَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ؟» قَالَ: لَا، وَلَكِي أُعَاهِدُكَ أَلَّا أُفَاتِلَكَ، وَلَا أَكُونَ مَعَ قَوْمٍ يُقَاتِلُونَكَ، فَخَلَّى سَيْلَهُ، فَأَتَى أَصْحَابَهُ فَقَالَ: جِئْتُكُمْ مِنْ عِنْدِ حَيْرِ النَّاسِ.

قَوْلُهُ: «قَفَلٌ» أَيْ: رَجَعَ. وَ«الْعِضَاءُ» الشَّجَرُ الَّذِي لَهُ شَوْكٌ. وَ«السَّمْرُّ» بِفَتْحِ السِّينِ وَضَمِّ الْمِيمِ: الشَّجَرَةُ مِنَ الطَّلْحِ، وَهِيَ الْعِظَامُ مِنْ شَجَرِ الْعِضَاءِ. وَ«اخْتَرَطَ السَّيْفَ» أَيْ: سَلَّهُ وَهُوَ فِي يَدِهِ.
«صَلَتًا» أَيْ: مَسْلُولًا، وَهُوَ بِفَتْحِ الصَّادِ وَضَمِّهَا.

83. Жобир розияллоху анхудан ривоят қилинади.

«Бу киши Набий соллаллоху алайҳи васаллам билан бирга Нажд томонга ғазотга чиқдилар. Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам ортга қайтганларида мен ҳам бирга қайтдим. Тиканли дарахтлар кўп бўлган водийдалигимизда туш пайти бўлди. Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам тушдилар. Одамлар дарахтлар тагида соялангани тарқалиб кетишди. Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам бир самура (дарахти)нинг тагига тушдилар-да, қиличларини унга осиб қўйдилар. Бир оз ухладик. Бир маҳал Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам бизни чақириб қолдилар. Қарасак, олдиларида бир аъробий. У зот: **«Манави ухлаётганимда қиличимни чиқариб олибди. Уйғонсам, (қилич) бунинг қўлида яланғоч экан. У: «Сени мендан ким асрай олади?» деди. Мен уч марта: «Аллоҳ!» дедим»,** дедилар. У зот уни жазоламадилар. У ўтириб қолган эди».

Муттафакун алайҳ.

Бошқа бир ривоятда Жобир розияллоху анху айтдилар:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам билан бирга Зотурриқоъда эдик. Бирор сояли дарахтга етиб келсак, уни Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам учун қолдирадик. Шунда мушриклардан бир киши келибди. Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг қиличлари эса дарахтга осилган экан. У уни суғуриб олибди ва: «Мендан қўркяпсанми?» дебди. У зот: «Йўқ», дебдилар. У: «Сени мендан ким асрай олади?» дебди. У зот: «Аллоҳ!» дебдилар.

Абу Бакр Исмоилий ўз «Саҳиҳ»ида қўйидагича келтиради:

«У киши: «Сени мендан ким тўса олади?» деганида, у зот: **«Аллоҳ!»,** дедилар. Шунда у кишининг қўлидан қиличи тушиб кетди. Расулуллоҳ

соллаллоҳу алайҳи васаллам қилични олиб: «**Сени мендан ким тўса олади?**» деганларида, у киши: «Яхши муомалада ушланг», деди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Аллоҳдан бошقا илоҳ йўқлигига, албатта мен Аллоҳнинг расули эканлигимга гувоҳлик берасанми?**» деганларида, у киши: «Йўқ! Лекин сен билан уришмасликка ва сен билан бирга урушувчи қавмлар билан бирга бўлмасликка аҳд бераман», деганида, у зот уни қўйиб юбордилар. У шериклари хузурига келиб, «Одамларнинг энг яхшиси хузуридан келяпман», деди».

Шарҳ: Нажд араб юртларидан бирининг номи бўлиб, Туҳама билан Ироқнинг орасида жойлашган. ҳозирда Саудия Арабистони ҳудудига қарашли бўлиб, ўша вақтларда наждликлар саҳровий бўлишган. Қилич кўтарган кишининг исми Favras ibn Horis бўлган. Бу ҳодиса Аллоҳ Пайғамбаримизни одамлардан асранини ваъда қилганидан кейин содир бўлган. Аввал Аллоҳнинг ушбу ваъдасига биноан у зотни бирор киши қўриқламас эди. Мана бу **«Аллоҳ сизни одамлардан (уларнинг зараридан) сақлагай»** (Моида сураси, 67-оят) нозил бўлгунича одамлар у зотни қўриқлаб юришар эди. Бу ҳадисдан яна Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг кўзлари ухласа ҳам қалблари ухламаслиги ҳақиқат экани тушунилади.

Бу ҳадисдан яна тушликдаги қайлула уйқуси маҳбуб экани чиқади. Чунки ҳадисда: «Қайлула қилинглар, чунки шайтон қайлула қилмайди», деб айтилган. Имом Табаронийнинг «Авсат»даги ривояти.

Бу ҳадисдан яна яхшилик қилинса, у йўқ бўлиб кетмаслигига далилdir. Чунки Favras ibn Horis қавмига бориб: «Одамларнинг энг яхшиси хузуридан келяпман», деди.

Манба: hadis.islom.uz

